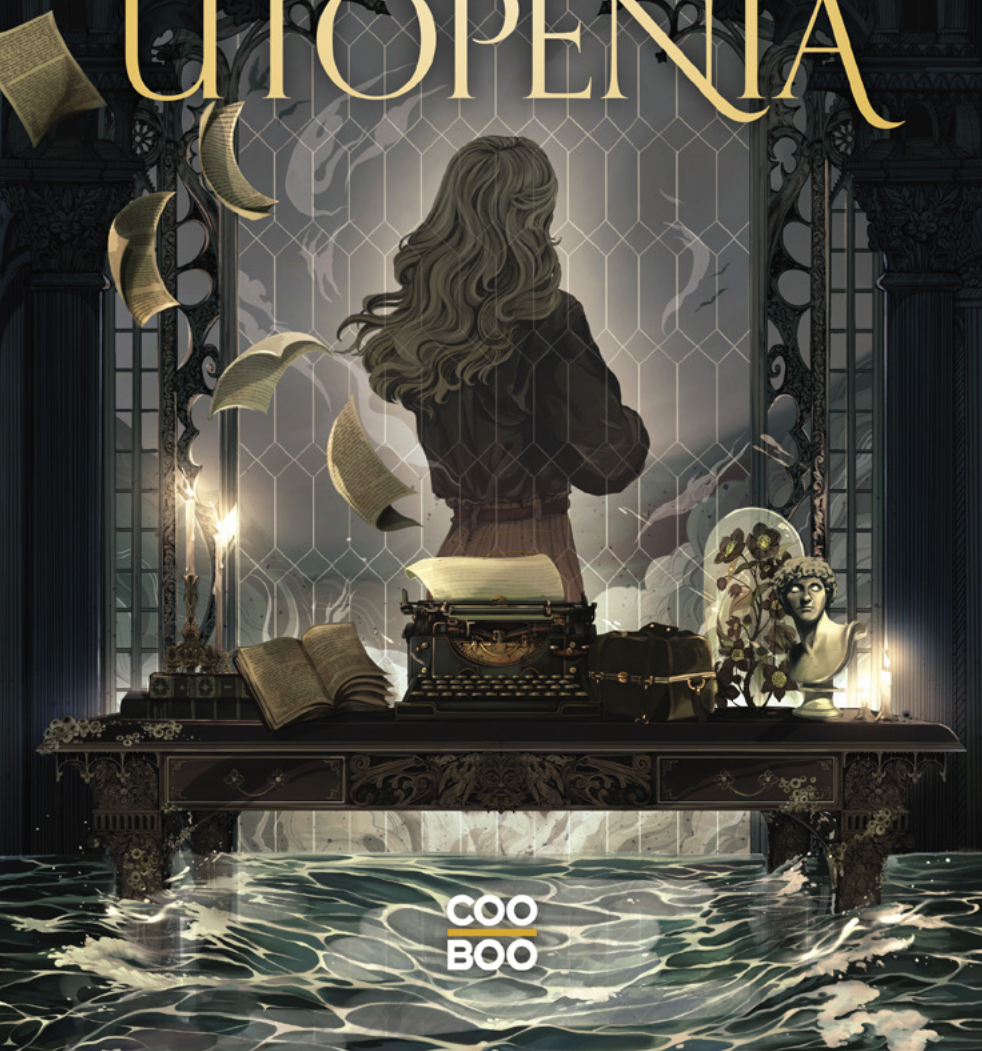

AVA REID

ŠTÚDIA UTOPENIA

COO
BOO

Štúdia utopenia

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.cooboo.sk
www.albatrosmedia.sk

Ava Reid
Štúdia utopenia – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2024

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ŠTÚDIA
UTOPENIA

AVA REID

ŠTÚDIA UTOPENIA

Z angličtiny preložila Veronika Lašová

COO
BOO

Venujem Jamesovi.
Tento príbeh je o láske.

Ava Reid: Study in Drowning

Copyright © 2023 by Ava Reid

This edition is published by arrangement with Sterling Lord Literistic, Inc.
and Andrew Nurnberg Associates Prague.

Translation © Veronika Lašová, 2024

Slovak edition © Albatros Media Slovakia, s. r. o., 2024

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie
kopírovať a rozmnožovať za účelom rozširovania v akejkoľvek forme alebo
akýmkoľvek spôsobom bez písomného súhlasu vydavateľa.

Vytážovanie textu a dát z tejto publikácie v zmysle čl. 4
smernice 2019/790 EU je zakázané.

ISBN v tlačenej verzii 978-80-566-4059-3

ISBN e-knihy 978-80-566-4066-1 (1. zverejnenie, 2022) (ePDF)

ISBN e-knihy 978-80-566-4067-8 (1. zverejnenie, 2022) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-566-4068-5 (1. zverejnenie, 2022) (mobi)

„Zakazujem, aby tu boli zrkadlá,“ vyhlásil Kráľ víl. „Zakazujem ich tebe a zakazujem ich sebe. Ak chceš vidieť, ako vyzeráš, za súmraku zájdi na pobrežie a obzri si svoj odraz na hladine prílivových jazierok. Obzri si svoj odraz na hladine mora.“

EMRYS MYRDDIN: ANGHARAD, 191 PO ZAPLAVENÍ

PRVÁ KAPITOLA

Začalo sa to rovnako, ako sa začína všetko: na pobreží stálo dievča, vystrašené a plné túžby.

EMRYS MYRDDIN: ANGHARAD, 191 PO ZAPLAVENÍ

Plagát bol rozstrapkaný a dokrkvaný, akoby ho niekomu vytrhli z obľúbenej knihy. Určite ho taký vytvorili zámerne, pomyslela si Effy. Hrubý žltý pergamen jej pripomínal rysovacie plátna, aké používala. Okraje sa skrúcali dovnútra – ostýchavo, alebo možno ochrannársky, ako keby listina ukrývala tajomstvo.

Effy obomi rukami narovnala papier a prižmúрила oči, aby zaostřila na ozdobný rukopis. Atrament bol na viacerých miestach rozmazaný, časť textu sa dokonca rozpila do neformej machule pripomínajúcej materské znamienko či plesnivú škvrnu.

*Vážení študenti fakulty architektúry,
požostali po llyrskom národnom spisovateľovi EMRYSOVI
MYRDDINOVI vyhlasujú súťaž na vypracovanie
architektonického návrhu rekonštrukcie panského sídla
HIRAETH, ktoré sa nachádza v Zálive deviatich ťonov
neďaleko Saltney, rodného mesta zosnulého spisovateľa.*

Rekonštruovaná stavba musí veľkosťou zohľadňovať počet Myrddinových príbuzných, ktorí v nej budú žiť, a zároveň splňať požiadavky na umiestnenie rozsiahlej zbierky spisovateľových kníh, rukopisov a listov.

Návrh by mal verne zachytávať osobnosť Emrysa Myrddina a ducha jeho obsiahleho a vplyvného diela.

Svoje práce posielajte na uvedenú adresu do polovice jesene. Viäza budeme kontaktovať najneskôr v prvý zimný deň.

Tri podmienky, celkom ako v Myrddinových rozprávkach. Effy sa prudko rozbúšilo srdce. Mimovoľne si prešla dľaňou po zlatistých vlasoch zviazaných čiernou stuhou. Uhladila si uvoľnené pramienky, ktoré jej v prievane opusteného, slnkom zaliateho vestibulu fakulty poletovali okolo tváre.

„S dovoľením,“ ozval sa zrazu hlas.

Effy sa obzrela ponad plece. Stál za ňou iný študent architektúry v hedom tvídovom saku a s neskrývanou netrepezlivosťou sa pohojďoval na päťách dopredu a dozadu.

„Počkáš chvíľu?“ poprosila. „Ešte som nedočítala.“

Šťvalo ju, že sa jej chveje hlas. Neznámy si namiesto odpovede sťažka povzdychol a Effy sa obrátila naspäť k plagátu. Tep sa jej ešte väčšmi zrýchlil. Už však nemala čo čítať, iba adresu naspodku. Pergamen nebol podpísaný a nezakončovalo ho ani veselé, povzbudivé želanie *veľa šťastia*.

Mladík začal podráždene podupávať nohou. Effy siahla do tašky a hrabala sa v nej, kým nenašla pero. Chýbal mu vrchnák a zjavne ho už dlhšie nepoužívala, lebo hrot pokrývala vrstva prachu. Pritlačila si ho na bruško prsta, ale z pera nevytiekla ani kvapka atramentu.

Zovrela jej žalúdok. Znovu si pritlačila hrot na prst. Študent za jej chrbtom prestúpil z nohy na nohu, stará drevená podlaha zavrzgala.

Effy si horúčkovo strčila pero do úst a poťahovala, až na jazyku konečne pocítila kovovú atramentovú pachuť.

„Svätí na nebesiach,“ zašomral mladík.

Chvatne si načmárala adresu na chrbát ruky a vhodila pero naspäť do tašky. Odvrátila sa od steny, od plagátu, od mladíka, skôr ako stihol ešte niečo dodať alebo urobiť. Rázne vykročila krížom cez vestibul, keď vtom začula koniec nadávky, ktorú si študent zamrmľal popod nos.

Na líca jej vystúpila červeň. Vošla do ateliéru, sadla si na svoje zvyčajné miesto a vyhýbala sa pohľadom spolužiakov, ktorí sa šuchtavo usádzali za susedné stoly. So sklonenou hlavou si obzerala chrbát ruky. Atrament sa pomaly rozpíjal, slová sa rozmazávali, akoby načarbaná adresa bola kúzlom so smiešne krátkym účinkom.

Zlomyselnú mágiu s obľubou používali víly v Myrddinových knihách. Effy všetky čítala už toľko ráz, že spisovateľov fantastický svet prekrýval jej realitu ako lesklý pauzovací papier položený navrchu originálu.

Uprene hľadela na adresu, chcela si ju dobre zapamätať, prv než sa atrament celkom roztečie a nebude sa dať prečítať. Možno ak prižmúri oči natoľko, že jej začnú slziť, zabudne na nadávku, ktorú mladík precedil cez zuby. Nedokázala sa však zbaviť dotieravých myšlienok a lámala si hlavu nad tým, prečo ju vlastne urazil.

Prvá možnosť: Urazil ju preto, lebo bola jediné dievča na fakulte architektúry. Aj keby ju ten chalan dovtedy ani len nestretol na chodbe, nepochybné si všimol jej meno na zozname s výsledkami prijímacích skúšok a neskôr na zozname študentov prvého ročníka vyvesenom vo vestibule. Pred tromi dňami nejaký obmedzený tradicionalista zobral do ruky pero, preškrtnol jej priezvisko *Sayreová* a nahradil ho vulgarizmom.

Druhá možnosť: Urazil ju preto, lebo bola jediné dievča na fakulte architektúry a na prijímacích skúškach dosiahla lepšie výsledky ako

on. Získala dosť bodov na to, aby sa dostala aj na fakultu literatúry, lenže tam ženy nesmeli študovať, preto sa uspokojila s architektúrou, aj keď menej prestížnou, menej zaujímavou a z pohľadu Effy oveľa náročnejšou. Nedokázala premýšľať v rovných líniách a v pravých uhloch.

Tretia možnosť: Urazil ju preto, lebo vedel o majstrovi Corbenicovi. Na toho jej zostali iba útržkovité spomienky. Vybavovala si najmä zlaté náramkové hodinky v poraste hustých tmavých chlpcov. Len málo chlapcov na fakulte – a naozaj to boli nezrelí chlapci, nie vyspelí muži – malo na rukách také husté ochlpenie, a ešte menej nosilo drahé hodinky.

Tuho zažmurila oči, snažila sa vypudiť z mysle ten obraz. Keď ich znovu otvorila, pozrela sa na tabuľu, hladkú a lesklú ako okenné sklo uprostred noci. Vedela si predstaviť, že za ňou číhajú tisícky neurčitých, polopriehľadných bytostí.

Vyučujúci v ateliéri, majster Parri, práve prednášal úvodné pokyny ako na začiatku každej hodiny, tentoraz však po argantsky. Toto pravidlo zaviedli na univerzite len nedávno, pred šiestimi týždňami, keď Effy nastúpila do prvého semestra. Oficiálne tým vyjadrovali úctu hŕstke argantských študentov na fakulte, neoficiálne to bolo preventívne opatrenie, ktoré pramenilo zo strachu. Keby Argant vyhral vojnu, musel by si celý Llyr osvojiť ich jazyk? Vštepovali by deťom od malička tie krkolomné zhľuky spoluhlások namiesto llyrskej poézie?

Možno je len dobré, že sa univerzita pripravuje na každý scenár.

No aj keď majster Parri prešiel naspäť do llyrčiny, Effy sa nevedela sústrediť. Myšlienky jej krúžili v hlave ako pes, ktorý sa niekoľko ráz otočí, kým si konečne ľahne. Na dnešnej hodine dostali za úlohu narysovať dva priečne rezy ľubovoľnej budovy. Effy si vybrala Múzeum spiacich, najobľúbenejšiu turistickú atrakciu Caer-Iselu a údajné sídlo llyrskej mágie. V sklenených rakvách tam odpočíva sedem národných spisovateľov, mŕkvo chránia Llyr pred hrozbami a čakajú, kým nastanú

najtemnejšie časy v krajine, aby vstali z mŕtvych a bránili svoju vlasť. Bola to buď malomeštiacka povera, alebo nespochybniteľná pravda – podľa toho, koho ste sa opýtali.

Odkedy Myrddina tesne pred začiatkom semestra uložili na odpocínok, lístky do múzea boli dennodenne beznádejne vypredané a zástupy turistov sa tiahli od hlavného vchodu až po koniec ulice. Effy sa doň pokúsila dostať trikrát. Vystála si hodiny v rade, no v pokladni ju zakaždým otočili, preto nemala inú možnosť, než si predstavovať, ako asi spiaci spisovatelia vyzerajú. V duchu si maľovala črty meravých tvárí, na tej Myrddinovej si dala obzvlášť záležať. Bola si istá, že aj po smrti pôsobí múdro a vlúdne ako milujúci otec.

Dnes však na rysovanie priečneho rezu Múzea spiacich nemala náladu. Zatiaľ čo ju Parriho hlas obmýval podobne, ako vlny obmývajú pobrežie, otvorila skicár na čistej strane a ceruzou napísala nadpis PANSTVO HIRAETH.

Keď sa hodina skončila, Effy zamierila do knižnice. Odovzdala iba jeden priečny rez a ani ten nestál za veľa. Bol nesúmerný a krivý, akoby sa múzeum nachádzalo na okraji členitého útesu, nie uprostred dokonale rovinatého námestia v hlavnom meste, kde ho zo všetkých strán obklopovali budovy univerzity zo svetlého mramoru vyblednuté od slnka.

Na strednej škole by jej ani vo sne nenapadlo odfláknúť nejaké zadanie. Za tých šesť týždňov, čo chodila na univerzitu, sa však veľa zmenilo. Ak do Caer-Iselu pricestovala s nádejou, s odhodlaním, alebo hoci len s malichernou súťaživosťou, všetko z nej rýchlo vyprchalo. Zdalo sa jej, že čas letí, no zároveň stojí. Prevaľoval sa cez ňu, akoby bola nehybná socha na dne mora, no zároveň ňou mykal a šklbal, pohadzoval si jej bezvládne telo vo vlnách.

A predsa len – odkedy vo vestibule fakulty uvidela ten plagát, objavila nový zmysel. Slová *Panstvo Hiraeth* sa jej zachytili v mysli ako

rybársky háčik, poháňali ju k vyššiemu cieľu, aj keď ho zatiaľ nevedela presne pomenovať. Možno práve preto ju tak priťahoval. Chýbali mu otravné praktické detaily, a tak bolo jednoduchšie uveriť predstavám, že ho má na dosah.

Knižnica bola od fakulty architektúry vzdialená sotva päť minút, ale vinou vetra od Balského jazera, ktorý Effy ľadovými prstami prečesával vlasy a bičoval líca, jej cesta pripadala oveľa dlhšia. Netrpelivo sa pretisla ťažkými dvojitémi dverami a od námahy vydýchla obláčik studeného vzduchu. Len čo sa ocitla vnútri, obklopilo ju nečakane hutné ticho.

Keď vošla do knižnice v prvý deň – deň predtým, než spoznala majstra Corbenica –, veľmi sa jej tu páčilo. Dávala si pozor, aby nikto nezbadal, že v ruke nesie pohár s kávou, a vybrala sa do jednej zo zabudnutých študovní na šiestom poschodí. Pamätala si, že dokonca aj výtáh vyčerpávala zdĺhavá cesta hore, po celý čas vrzgal, hrmotal a rachotil, akoby v ňom hrkotali drobné kostičky.

Na šiestom poschodí boli uložené najstaršie knihy s najčudnejším obsahom: objemný zväzok o dejinách lovu selkií (Effy sa dozvedela, že to bolo prekvapivo lukratívne odvetvie, kým nenásytní lovci selkie nevykynožili); príručka pre milovníkov argantských húb s niekoľkostranovou vysvetlivkou, ako rozlíšiť argantské hlúzovky od oveľa chutnejších llyrských druhov; opis jednej z mnohých vojen medzi Llyrom a Argantom vyzrápaný z pohľadu živej, cítiacej pušky.

Effy sa zložila v najskrytejšom výklenku študovne a pod oknom zmáčaným dažďom čítala tie tajuplné diela. Zaujímala sa predovšetkým o víly. Najskôr niekoľko hodín listovala v hrubej knihe o čarovných kruhoch neďaleko Oxwichu, potom prešla na denníkové záznamy istého profesora o tom, aké druhy víl tam spozoroval. Tieto zväzky staré stovky rokov univerzita hanlivo označovala za južanské povere a knihovníci ich zlomyselne zaradili do oddelenia beletrie.

Effy však verila každému slovu, ktoré sa v nich písalo. Verila neživným akademickým skriptám, rozprávkovým južanským povestiam aj epickej poézii o úskokoch Kráľa víl. Keby mohla študovať literatúru, písala by siahodlhé eseje, v ktorých by obhajovala svoje presvedčenia. Na fakulte architektúry sa cítila ako vo väzení, akoby jej zapchali ústa.

Na rozdiel od prvej návštevy jej dnes knižnica naháňala strach. Opustené priestory ju neupokojovali, rozľahlú prázdnotu náhle vnímala ako nebezpečenstvo. Nevedela presne, čo jej hrozí, zalievali ju vlny neurčitej paniky. Ticho považovala za predzvesť neodvratnej katastrofy, ako keď sa pohár rozhojdá na okraji stola a je len otázkou času, kedy sa prevráti a rozbije. Nechápala, prečo jej miesto, ktoré spočiatku považovala za bezpečné a známe, odrazu pripadá nehostinné a cudzie.

Nezamýšľala sa tu dlho zdržať. Keď vykročila po širokom mramorovom schodisku, v prázdnej vstupnej hale sa hlasno ozývali jej kroky. Pri pohľade na klenuté stropy s bohatou drevenou výzdobou si pripadala ako v drahej šperkovnici. V zlatistých slnečných lúčoch sa vznášali zrníčka prachu.

Pristúpila k polkruhovému výpožičnému pultu a položila si dlane na lakované drevo. Knihovnička sa na ňu ľahostajne pozrela.

„Dobré ráno,“ pozdravila sa Effy a pokúsila sa čo najžiarivejšie usmiať. Bolo odvážne označiť štvrt' na tri za *ráno*, no vstala len pred tromi hodinami a za ten čas sa stihla akurát tak obliecť a ísť do ateliéru.

„Čo hľadáte?“ odmerane sa opýtala knihovnička.

„Máte nejaké knihy o Emrysovi Myrddinovi?“

Knihovnička zagúľala očami. „Musíte byť konkrétnejšia. Zaujímate sa o beletriu, literatúru faktu, životopis, teóriu...“

„Literatúru faktu,“ prerušila ju Effy. „Čokoľvek o jeho živote a rodine.“ V snahe zapáčiť sa jej dodala: „Čítala som všetky jeho romány aj básne. Je to môj obľúbený spisovateľ.“

„Váš a polovice univerzity,“ zašomrala knihovníčka. „Počkajte tu.“

Zmizla vo dverách za výpožičným pultom. Effy vdychovala vôňu starého papiera a stuchnutý zápach plesne a začalo ju štekliť v nose. Zo študovni k nej doliehal suchot listovania a monotónne hučanie stropných ventilátorov.

„Ahoj,“ pozdravil ju povedomý hlas. Patril mladíkovi, ktorý stál za ňou vo vestibule, keď si čítala plagát o architektonickej súťaži. Tvídové sako si niesol pod pazuchou, na bielej košeli mal napnuté traky.

„Ahoj,“ odvetila mimovoľne, skoro reflexívne. V tichom, prázdnom priestore knižnice jej hlasný pozdrav pripadal nemiestny. Rozpačito stiahla ruky z pultu.

„Študuješ na fakulte architektúry,“ pokračoval. Nevyslovil to ako otázku.

„Študujem,“ prisvedčila váhavo.

„Aj ja. Ideš sa prihlásiť? Do tej súťaže Myrddinových dedičov?“

„Asi áno.“ Vtom jej zaľahlo v ušiach, premkol ju čudný pocit, akoby sa ocitla pod vodou. Už ho poznala, zažívala ho čoraz častejšie. „Ty?“

„Asi aj ja. Nespojíme sa?“ Nervózne zovrel okraj výpožičného pultu. Zo silného stisku mu obeleli hánky. „Teda, napadlo mi, či by si nechcela poslať spoločný návrh. Ak sa nemýlim, nie je to zakázané. Vo dvojici by sme mali väčšiu šancu vyhrať. Urobili by sme si dobré meno. Preslávili by sme sa. Bili by sa o nás najprestížnejšie štúdiá v Llyre a hneď po skončení školy by nás zamestnali.“

V mysli sa jej potichu, ale neodbytné ozývala nadávka, ktorú zašomral vo vestibule na jej adresu. „No neviem... Mám o svojom návrhu dosť jasnú predstavu. Skicovala som ho cez hodinu v ateliéri.“ Usmiala sa na mladíka, aby zmiernila bolesť z odmietnutia.

Nezasmial sa, ani jej neopätoval úsmev. Na dlhú chvíľu sa medzi nimi rozhostilo ticho.

Mladík napokon zašepkal: „Si veľmi pekná. Krásna. Si najkrajšie dievča, aké som v živote videl. Vieš o tom?“

Keby odpovedala *viem*, vyznela by ako nadutá harpya. Keby pokrútila hlavou a neprijala kompliment, zaváňalo by to falošnou skromnosťou, predstieranou plachosťou. Pripadala si ako lapená v pasci Kráľa víl. Nech by zareagovala akokoľvek, vždy by z toho vyšla ako hlupaňa.

Preto sa rozhodla zmeniť tému a nesmelo nadhodila: „Možno by si mi mohol pomôcť s priečnymi rezmi na Parriho seminár. Vôbec mi to nejde.“

Chlapec sa rozžiariť, vytiahol sa do výšky. „Veľmi rád,“ prikývol. „Dám ti svoje číslo.“

Vytiahla z tašky pero a podala mu ho. Mladík jej prstami zovrel zápästie a na chrbát ruky napísal sedem čísel. Effy znovu zaplavila vlna bieleho šumu, ktorá všetko prehlušila, dokonca aj hukot stropných ventilátorov.

Vzápätí sa dvere za výpožičným pultom znovu otvorili a knihovníčka sa vrátila k Effy. Mladík ju pustil.

„Sme dohodnutí,“ vyhlásil. „Zavolaj mi, keď budeš potrebovať pomoc s priečnymi rezmi.“

„Zavolám.“

Počkala, kým nezišiel dolu schodmi, potom sa otočila ku knihovníčke. V ruke pociťovala nepríjemné mravčenie.

„Mrzí ma to,“ ozvala sa knihovníčka, „ale všetky knihy o Myrdinovi si niekto vypožičal.“

„Všetky?“ neveriacky zopakovala Effy.

„Vyzerať to tak. Vlastne sa ani nečudujem. Študenti o ňom často píšu eseje. Navyše nedávno zomrel, čo ešte zvýšilo jeho popularitu, otvorilo priestor na nový výskum. Na fakulte literatúry sa predbiehajú, kto prvý napíše jeho životopis.“

Effy zovrela žalúdok. „Tie knihy si požičal niekto z literatúry?“

Knihovníčka prikývla. Strčila ruku pod pult a vybrala knihu výpožičiek. V každom riadku a stĺpci boli zapísané mená študentov a názvy požičaných kníh. Nalistovala stranu so životopismi a umeleckými kritikami. V stĺpci *požičané komu* bolo len jedno meno, zapísané znova a znova úzkym, úhladným rukopisom: *P. Hélowry*.

Argantské meno. Effy mala pocit, akoby dostala facku.

„Tak vám teda ďakujem za pomoc,“ hlesla pridusene. Zaborila si nechty do dlaní. Nesmie sa rozplakať. Už nie je malé dieťa.

„Nemáte za čo,“ odvetila knihovníčka. „Keď knihy vrátia, zavolám vám.“

Effy vyšla na ulicu. Pretierala si oči, kým jej neprestali slziť. Pripadalo jej to hrozne nespravodlivé. Samozrejme, že jej knihy vyfúkol študent literatúry! Na tej fakulte dennodenne rozpítavajú verše Myrddinových slávnych básní a rozoberajú každúckú vetu jeho najznámejšieho románu *Angharad*. Každý deň sa venujú tomu, na čo mala Effy čas iba v noci, keď dokončila nepodarené architektonické zadania. Pri slabom svetle lampy čítala v posteli so zatajeným dychom svoj starý, ošúchaný výtlačok *Angharad*, ktorý mala permanentne vyložený na nočnom stolíku. Dôverne poznala každú prasklinu na chrbte knihy, každý zahnutý rožtek na stránkach vnútri.

Navyše si ich požičal *Argantčan*! Nechápala, ako je možné, že na fakulte literatúry – najprestížnejšej fakulte z celej univerzity – študuje niekto z *Argantu* a ešte sa aj zaujíma o Emrysa Myrddina. *Llyrského* národného spisovateľa. Bola to krutá irónia osudu, zlomyselný úder pod pás. Pred očami ju neprestajne mávalo meno *P. Hélowry* napísané úhladným rukopisom.

Ako jej vôbec napadlo, že by mala šancu vyhrať architektonickú súťaž? Nie je talentovaná. Na univerzitu chodí ešte iba šesť týždňov a už hrozí, že nespraví dva predmety. Tri, ak neodovzdá tie priečne

rezy. Keby sa zdôverila mame, určite by jej poradila, aby sa do nijakej súťaže nehlásila a nemrhala časom. *Sústreď sa na štúdium*, povedala by. *Zabávaj sa s kamarátmi. Nenaháňaj sa za ničím, čo nemôžeš dosiahnuť.* Nemyslela by to zle.

Sústreď sa na štúdium. V mysli jej preblysla spomienka na pohľadavý výraz na tvári majstra Parriho, keď uvidel jej priečny rez. Vzal ho do ruky a mával jej ním pred nosom, akoby bola otravný hmyz, ktorý sa snaží odohnať.

Zabávaj sa s kamarátmi. Effy sklonila hlavu a pozrela sa na telefónne číslo napísané na chrbte ruky. Nuly a osmičky boli okrúhle a široké, akoby sa mladík usiloval modrým atramentom zabrať čo najväčšiu plochu jej pokožky. Dvíhal sa jej z toho žalúdok.

Odrazu do nej niekto štuchol plecom a Effy si zarazene uvedomila, že stojí vo dverách do knižnice. Rozpačito zažmurkala, zišla dolu schodiskom a prebehla na druhú stranu cesty, preklúčkovať pomedzi autá. Zamierila na neďaleké mólo s výhľadom na Balské jazero. Keď došla na koniec móla, naklonila sa ponad zábradlie a mimovoľne si počúchala hánku chýbajúceho prstenníka na ľavej ruke. Kľb zakončovalo lesklé jazvové tkanivo. Ak si aj mladík všimol, že nemá prstenník, nijako to nekomentoval.

Po nábreží sa prechádzalo veľa ľudí. Videla študentov, ktorí sa s nezapálenou cigaretou v ústach a s koženou kabelou prehodenou cez plece ponáhľali na prednášky, aj turistov so širokouhlými fotoaparátmi, ktorí sa v ťarbavom, pomalom zástupe šinuli k Múzeu spiacich. Rozprávali so zvláštnym prízvukom. Zrejme pochádzali z najjužnejšieho regiónu Llyru, z Dolnej stovky.

Vlny Balského jazera pod ňou lenivo špláchovali o kamenné mólo a vytvárali bielu penu podobnú slinám v kútikoch psej papule. Pod zdanlivo pokojnou hladinou Effy vycítila napätie, akoby sa vo vode schovávalo niečo spútané, čo sa túžilo oslobodiť. Na oblohe viseli

tmavé mraky. Čoskoro sa spustí búrka, v lejaku náhle vyrastú čierne dáždniky ako huby a turistov spláchnu z ulíc.

Nad jazerom sa ako zvyčajne držala hmla, a tak Effy videla len nejasné obrysy rozľahlých zelených plání na opačnom brehu. Tam už bol Argant, znepriatelený severný sused Llyru. Donedávna sa domnievala, že Argantčania a Llyrčania vedú medzi sebou vojny, lebo sú príliš odlišní. Odkedy sa však nasťahovala do rozdeleného hlavného mesta, pochopila, že sa nenávidia presne z opačného dôvodu. Argantčania tvrdili, že llyrské poklady a tradície patria v skutočnosti im. Llyrčania zase obviňovali Argantčanov, že si neprávom privlastňujú ich hrdinov a históriu. Vymenovávanie národných spisovateľov a ich umiestnenie do Múzea spiacich bolo snahou Llyru vytvoriť niečo, čo si Argant nemohol prisvojiť.

Tento zvyk zaviedli už dávno, ale stále ho svedomito dodržiavali bez ohľadu na to, že väčšina severanov neverila južanským poverám, že keď sa llyrské tanky valia zelenými argantskými plánami, a keď pušky llyrských vojakov vytrčajú spod zákopov v argantskej pôde, bdie nad nimi ochranná ruka mágie spiacich. Väčšina severanov neverila ani tomu, že keď sa Argantčanom zaseknú zbrane alebo bojové pole zastrie hmla, aká sa v danom ročnom období zvyčajne nevyskytuje, aj to je zásluha mágie spiacich.

Posledné roky vojna uviazla na mŕtvom bode. Občas mestom zatriasol vzdialený rachot výstrelov, ale tie sa dali ľahko pomýliť s hrmením. Obyvatelia Caer-Isela vrátane Effy sa zvuky vojny naučili nevnímať, tak ako nevnímali hluk dopravy: považovali ich za otravnú, ale prirodzenú súčasť života. Effy dúfala, že keď k spiacim patrí už aj Myrddin, šťastie sa viac nakloní na stranu Llyru.

Nemala inú možnosť, než veriť na mágiu spiacich, na Myrddinovu mágiu. Zakladala na tom celý svoj život. Hoci *Angharad* čítala prvý raz ako trinásťročná, o Kráľovi víl sa jej snívало ešte dávno predtým.

Líca jej poffkala spfška slanej vody. Dočerta s tým argantským študentom P. Hélourym! Dočerta s majstrom Parrim a s jeho strašnými priečnymi rezmi! Unavovalo ju, koľko námahy musí vynakladať na niečo, o čo vlastne ani nestojí. Unavovalo ju, ako sa dennodenne strachuje, že na chodbe alebo vo vestibule fakulty stretne majstra Corbenica. Unavovali ju záblesky spomienok, ktoré sa jej noc čo noc zjavovali za zatvorenými viečkami: aké mal dlhé prsty a ako mu beleli hánky, keď zatínal a uvoľňoval päste.

Narovnala sa a upravila si vlasy. Obloha medzičasom nabrala farbu železa a obťažkali ju zlovestné mračná napučané hnevom. Po ulici sa hnala električka, rachotila hlasnejšie než blížiac sa búrka – tento-raz skutočne duneli hromy, nie výstrely z pušiek. Len čo začalo pršať, Effy si pozapínala gombíky na kabáte a ponáhľala sa na svoju izbu.

Keď dobehla na internát, mala mokré vlasy, z mihalníc jej kvapkala voda a v topánkach jej čvachtalo. Vyzula sa a šmarila ich na druhý koniec chodby. S tupým žuchnutím dopadli na podlahu. Mohla tušiť, že dnešný mizerný deň sa skončí tým, že ju zastihne prudký jesenný lejak.

Zhlboka si povzdychla a hned, ako z nej opadla zlosť, si zavesila kabát na vešiak a vyžmýkala si vlasy.

Dvere do izby jej spolubývajúcej sa nesmeli pootvorili. „Effy?“

„Prepáč,“ zamrmlala Effy a na líca jej vystúpila červeň. Topánky mala stále hodené na konci chodby. „Navedela som, že si tu.“

„To nič. Prišla aj Maisie.“

Effy prikývla a rozpačito sa zvrtila, aby si odložila topánky. Rhia ju sledovala od dverí, tmavé strapaté kučery, gombíky na bielej blúzke pozapínané nakrivo. Nestalo sa prvý raz, že ju Effy vyrušila pri intímnostiach s priateľkou, a to ešte znásobovalo pocit trápnosti z celej situácie.

„Deje sa niečo?“ zaujímala sa Rhia. „Vonku je príšerne.“

„Nič sa nedeje. Len som si zabudla dáždnik. A možno budem prenášať tri predmety.“

„Aha...“ Rhia stisla pery. „Mala by si vypiť niečo teplé, ulávi sa ti. Čo to máš na ruke?“

Effy sklonila hlavu. Atramentové číslice sa v daždi rozmočili a zafarbili jej zápästie namodro. „Och... Napadol ma obrovský prísavník.“

„Desivé. Keď sa trochu osušíš, príď do kuchyne na čaj.“

Effy sa vďačne usmiala a zamierila do kúpeľne. Pred nástupom na univerzitu ju všetci varovali, že internátne izby sú odporné, no spočiatku sa tu cítila ako na dobrodružnom výlete, napríklad na stanovačke uprostred lesa. Až keď z nej opadlo prvotné nadšenie, musela uznať, že izby sú fádne, stiesnené a nechutné. Škály medzi kachličkami v kúpeľni boli zanesené špinou a vaňu rámoval žltkastý povlak mydlových zvyškov. Keď si z držiaka stiahla osušku, s hrôzou zbadala, ako sa gigantický pavúk rozbehol k najbližšej praskline v stene, aby sa schoval. Effy bola taká vyčerpaná, že nevládala ani vykriknúť.

Osušila sa a vyšla naspäť na chodbu. Rhia mala otvorené dvere do izby, miestnosť zalievalo teplé oranžové svetlo. Maisie sedela na kraji postele, v rukách držala hrnček horúceho čaju, gaštanovohnedé vlny mala ledabolo zviazané do uzla.

„Videla som Watsona,“ zamrmkala Effy a spustila sa na stoličku pri Rhiinom písacom stole.

„Watsona som rozpučila, zabudla si? Tamto je Harold.“

„Vlastne máš pravdu, Watson odišiel na druhý svet vo veľkom štýle.“ Trvalo dobrých desať minút, kým zo steny v kúpeľni vyčistili čierny flak, ktorý po ňom zostal.

Kým Rhia nalievala Effy čaj do hrnčeka, Maisie sa opýtala: „Ako to, že pavúky dostávajú iba chlapčenské mená?“

„Aby človek cítil väčšie zadostúčinenie, keď ich zabije,“ odvetila Rhia, hodila sa na posteľ a pritúlila sa k nej. Pri pohľade na nenútený prejav nežnosti si Effy náhle pripadala ako nevítaný hosť.

Tak sa cítila odjakživa – akoby bola nechcená. Nech sa ocitla kdekoľvek, zakaždým ju premkli obavy, že by sa ostatní potešili, keby odišla. Pomaly si uchlipla čaju. Teplý nápoj ju trochu upokojil.

„Vážne sa bojím, že nespravím skúšky z troch predmetov,“ zopakovala. „A to sme len v polovici semestra.“

„Bud' rada, že sme *len* v polovici semestra,“ zdôraznila Maisie. „Máš dosť času, aby si sa doučila všetko, čo vieš.“

Rhia sa zamyslene pohrávala s prameňom Maisiných vlasov. „Alebo sa vykašli na architektúru a pod' študovať na fakultu hudby. V orchestri nám chýbajú flautisti.“

„Ak ma do budúceho týždňa naučíš hrať na flautu, nezaváham ani na sekundu.“

Radšej nahlas nepriznala, že hoci ju architektúra vyčerpáva, nikdy by ju nevymenila za štúdium hudby. Fakulta architektúry bola druhá najprestížnejšia fakulta na univerzite. Keď už nemôže študovať literatúru, aspoň môže predstierať, že architektúra bola pre ňu od začiatku voľbou číslo jeden.

„Miláčik, to asi nie je celkom reálne,“ napomenula Maisie Rhia a potom sa obrátila k Effy. „Čo chceš robiť?“

Effy sa zhlboka nadýchlá. Zvažovala, že im povie o plagáte, o Emrysovi Myrddinovi, o panstve Hiraeth a o najnovších kresbách v svojom skicári. Rhia bola nespútaná, neprestajne prichádzala s bláznivými nápadmi typu *za týždeň ťa naučím hrať na flautu* alebo *pod'ne vyliezť na strechu fakulty astronómie*, ale Maisie bola až protivne opatrná a rozvážna. Razom by Effy uzemnila, nech ani neuvažuje nad tým, že sa zapojí do súťaže, lebo nemá šancu vyhrať.

Predstava, že by mohla vytvoriť víťazný návrh na rekonštrukciu panstva Hiraeth, patrila v tejto chvíli iba jej. Možno sa napokon zrúti ako domček z karát, no Effy túžila ešte chvíľu snívať.

Preto namiesto odpovede iba pokrčila plecami a mlčky počúvala Rhiu, ktorá ju začala presviedčať, aby sa namiesto flauty naučila hrať na organe. Dopila čaj a zažalala dievčatám dobrú noc. Keď však vošla do svojej izby, uvedomila si, že sa jej vôbec nechce spať. Hlavou jej neúnavne vírili myšlienky na školu a na odvážny sen o tajuplnom panstve.

Posadila sa na neustlanú posteľ a vzala do rúk svoj dotrhaný vytlačok románu *Angharad*.

Bolo to Myrddinovo najslávnejšie dielo, príbeh o mladej žene, ktorá sa stala nevestou Kráľa víl. Víly boli zlomyseľné, zákerné bytosti lípnúce na pozornosti. Ľudí vnímali ako figúrky, nelútostne sa zabávali na ich krehkej smrteľnosti. Vďaka svojej kráse a nadpozemskému pôvabu pôsobili na každého človeka hypnotizujúco – ako had s očarujúcim sfarbením, no so smrtiacimi zubami. Využívali čary, ktorými nútili ľudí hrať na husliach, kým im neodpadli prsty, alebo tancovať, kým si nezodreli chodidlá do krvi. A predsa mala aj Effy občas pocit, že je do Kráľa víl napoly zamilovaná. Z jeho krutosti sa jej neraz rozbúšilo srdce. Verila, že v každom prejave násilia je ukrytá istá intimita. Čím lepšie niekoho poznáte, tým viac mu môžete ublížiť.

Hlavná hrdinka románu sa pred čarami Kráľa víl chránila rozličnými predmetmi: chlebom a soľou, striebornými zvončekmi, jarabinou a opaskom zo železa. Effy si pomáhala tabletkami na spanie. Stačilo prehltnúť jednu, niekedy dve, a upadla do bezsenného spánku.

Otvorila knihu na poslednej strane. Na zadnej záložke papierového prebalu bol vytlačený stručný životopis autora so sprievodnou fotografiou. Posledné roky života strávil v ústraní ako pustovník a samotár. V novinách o ňom vychádzali len strohé reklamné články a bol

známy tým, že odmietal poskytovať rozhovory. Dokonca aj na zrnitej čiernobielej fotografii v knihe zachytili jeho tmavú siluetu z veľkej diaľky a iba z profilu. Stál pri okne s tvárou odvrátenou od objektívu. Ak sa Effy nemýlila, žiadna iná fotografia Myrddina neexistovala.

Dom, ktorý by zachytával jeho osobnosť, by mal byť rovnako záhadný. Študuje na architektúre ešte niekto iný, kto tomu rozumie? Kto vie odrecitovať spamäti všetky Myrddinove diela? Effy o tom pochybovala. Ostatným študentom ide len o prestíž a o peňažnú odmenu, presne ako tomu chalanovi z knižnice. Necítili by sa poctení, že by navrhovali *Myrddinov* dom. Neveria v dávnu mágiu.

V ten večer sa tabletiiek na spanie vyložených na nočnom stolíku ani nedotkla. Namiesto toho vytiahla z tašky skicár a kreslila, až kým nevyšlo slnko.

DRUHÁ KAPITOLA

Písanie príbehov je umenie hodné najhlbšej úcty a spisovateľov možno považovať za ochrancov llyrského kultúrneho dedičstva. Fakulta literatúry bude preto predstavovať najprestížnejší univerzitný útvar. Svoje brány otvorí len uchádzačom, ktorí splnia mimoriadne prísne požiadavky a na prijímacích skúškach dosiahnu najlepšie výsledky. Z tohto dôvodu nie je vhodné prijímať na fakultu ženy, keďže toto pohlavie dosiaľ nepreukázalo dostatočné schopnosti v oblasti literárnej analýzy a interpretácie.

ÚRYVOK Z LISTU SIONA BILLOWSA NAPÍSANÉHO
PRI PRÍLEŽITOSTI ZALOŽENIA LLYRSKEJ UNIVERZITY,
680 PRED ZAPLAVENÍM

Takže naozaj odchádzaš,“ skonštatovala Rhia. „Effy prikývla a odpila si z horúcej kávy. Za okolitými stolmi sedeli študenti, skláňali sa nad knihami, v prstoch ťľakatých od atramentu zvierali perá a sústredene si hrýzli do pery. V pozadí rachotili kávovary a rinčali riady, podávali sa torty a zákusky. Do kaviarne *U ospalého básnika* chodievali študenti v Caer-Iseli najradšej a nachádzala sa necelý blok od Múzea spiacich.

„Nechcem ti kaziť radosť – a už vôbec nechcem vyznieť ako Maisie, chráňte svätí –, ale nezdá sa ti to ani trochu podozrivé? Prečo by si na taký významný projekt vybrali študentku prvého ročníka?“

Effy otvorila kabelku a vytiahla poskladaný hárok papiera. Odsunula šálku s kávou a Rhiin nedojedený zákusok, rozprestrela list na stole a uhladila ho dlaňami. Rhia natiahla krk, aby si prečítala úhládny text napísaný tmavým atramentom.

*Vážená slečna Sayreová,
srdečne Vám blahoželám k víťazstvu v architektonickej súťaži
o návrh na rekonštrukciu panstva Hiraeth. Dostali sme veľa
príspevkov, ale ten Váš podľa môjho názoru zďaleka najlepšie
zachytáva otcovu povahu.*

*S radosťou Vás preto pozývam do Saltney na osobné
stretnutie. Očakávam, že mi do konca Vášho pobytu
odovzdáte hotové plány, aby sme sa čím skôr pustili do
práce.*

*Na panstvo Hiraeth sa dostanete nasledovne: najskôr,
prosím, odcestujte ranným vlakom z Caer-Isela do Lalestonu,
kde prestúpíte na vlak smerujúci do Saltney. Vopred sa
ospravedlňujem za dlhú a namáhavú cestu. Svoju advokátovi
pánovi Wetherellovi dám pokyn, aby Vás čakal na stanici.*

S vrúcnyim pozdravom

Ianto Myrddin

Len čo Rhia zdvihla zrak od listu, Effy povedala: „Už som ho ukázala dekanovi Foggovi. Dovolil mi, aby som na šesť týždňov odcestovala do Saltney a pracovala na dome. Okrem toho sa dohodol s majstrom Parrim, aby mi plány na rekonštrukciu panstva uznal ako záverečnú prácu za jeho predmet a zapísal mi kredity.“ Snažila sa rozprávať hrdým, nadšeným tónom, ale v skutočnosti jej predovšetkým odľahlo. Škoda, že nevidela, ako sa majster Parri zatváril, keď mu dekan Fogg oznámil tú správu.

„Ak je to tak, ako vravíš,“ ozvala sa Rhia po chvíli, „potom je zrejme všetko v najlepšom poriadku. No pokiaľ ide o Dolnú stovku... tam je život úplne iný ako tu.“

„Viem. Kúpila som si pršiplášť a desať hrubých svetrov.“

„Nehovorím o počasí,“ pousmiala sa Rhia. „Doma na juhu všetci veria, že len vďaka mágii spiacich sa Argantčanom ešte nepodarilo zbombardovať celý Llyr. Svätí na nebesiach, veď kým Myrddina nevyhlásili za spiaceho, naši boli presvedčení, že čoskoro nastane druhé zaplavenie! Tu na severe nikto neverí na mágiu spiacich.“

Ja na ňu verím, pomyslela si Effy. Nahlas to však nepriznala. Rhia pochádzala z juhu a o svojom rodnom meste a jeho poverčivých obyvateľoch často hovorila s neskrývaným pohrdaním v hlase. Effy sa jej neodvážila protirečiť – a ani sa jej nedokázala zdôveriť, že južanským poverám sama verí. Niečo také sa ani zďaleka nehodilo k slušnej severanke z poctivej severskej rodiny. A už vôbec nie, keď študovala na druhej najprestížnejšej fakulte v Llyre.

Preto si pravdu o svojom presvedčení nechala pre seba a iba sucho odvetila: „Chápem. No nezdržím sa tam dlho. A sľubujem, že keď sa vrátim, nebudem smrdieť po mori.“

„Ale čo by, keď sa vrátiš, budeš napoly ryba,“ odvrkla Rhia. „Uvidíš.“

„Z ktorej polovice?“

Rhia sa nakrátko zamyslela, potom odvetila: „Zo spodnej.“

„Aspoň ušetrim na topánkach.“

Knižnica bola príjemne prázdna, sčasti vďaka mínusovým teplotám vonku. Z argantských svahov sa zosunula hmla a zostala visieť nad Caer-Iselom ako húf duchov. Univerzitnú vežu s hodinami zahalil jemný opar pripomínajúci smútočný závoj. Študenti už nechodili fajčiť pod stĺporadie pred hlavným vchodom knižnice, lebo sa báli, že ich

prepichnú cencúle. Sochu zakladateľa univerzity Siona Billowsa každé ráno pokrývala nová vrstva námrazy.

Effy sa nedočkala telefonátu od knihovníčky o tom, že by knihy o Myrddinovi vrátili. Nech bol P. Héloury ktokoľvek, očividne sa ich v dohľadnom čase nehodlal vzdať. Už tri týždne ju to zožieralo, vo vnútri priam kypela hnevom. V duchu si precvičovala, ako by sa s ním pohádala, keby ho stretla. Predstavovala si, že by zo slovných potýčok vyšla víťazne a so vztýčenou hlavou, lenže ani to jej nepomáhalo zbaviť sa zlosti.

Dnes však prišla do knižnice z iného dôvodu. Výťahom sa vyviezla na druhé poschodie, kde sa nachádzalo oddelenie geografie. Vysoké police zapratané knihami premenili miestnosť na mohutný labyrint, v ktorom nebola núdza o zapadnuté kútiky. Vytiahla z police hrubý atlas a jeden taký kútik si našla priamo pod oknom pokresleným inováťou.

Otvorila knihu a nalistovala mapu ostrova. Zo severu na juh ho pretínala rieka Naer, modrá ako žila na chrbte jej ruky. Na mape, prirodzene, nechýbal Caer-Isel – v zátvorke bol uvedený aj jeho argantský názov, Ker-Is – a veľká škvrna znázorňujúca Balské jazero.

Štátnu hranicu medzi Llyrom a Argantom predstavoval oceľový plot zakončený skrúteným ostnatým drôtom. Tiahol sa stredom mesta, razil si cestu dobre že nie priamo cez Múzeum spiacich. Effy si ho bola obzrieť ešte v prvý týždeň na univerzite a ohúrilo ju, ako chladne a prísne pôsobil. Na hranici hliadkovalo niekoľko zachmúrených vojakov v kožušinových čiapkach a sivých uniformách. Pozorovala, ako od argantskej strany vchádzala do Llyru malá skupinka – rodina. Práve sa podrobovali zdĺhavej pasovej kontrole. Effy sledovala vojakov, ktorí postupovali s nacvičenou ráznosťou, hľadela na deti, ktorým na mrazivom vzduchu čoraz väčšmi červeneli líca. Nad ich hlavami sa trepotali dve zástavy, bojovali proti sebe aj proti vetru: argantský čierny had na zelenom pozadí a llyrský červený had na bielom pozadí.

Po chvíli sa na celý výjav už nevládala pozerieť. Zaplavil ju zvláštny pocit hanby a zvrtila sa na odchod.

Prstom cestovala nižšie po mape. Prechádzala po zelených vrchoch severného Llyru, kde sa teplé slnečné lúče striedali s chladnými oblakmi, obzerala si fličky znázorňujúce lesy a kamenné stavby, dediny s úzkymi ulicami aj najväčšie mesto Draefen. Bolo to administratívne hlavné mesto a tam sa narodila a vyrastala s mamou a so starými rodičmi. Draefen ležal v údolí medzi dvomi horskými štítmi, rozprestieral sa po oboch brehoch rieky Naer. Oblohu večne zastierali mračná zmiešané s továrenským smogom a obzor presekávali kosáky bielych plachiet sťa plutvy mýtických oblúd, v ktoré už nijaký severan neveril. Effy sa strchovala, že keď mesto uvidí hoci len na papieri, začne sa jej za domovom, ale vybavil sa jej najmä zápach ropy, soli a rybích vnútorností, preto odtiaľ rýchlo odvrátila zrak.

A tam, južne od Draefenu, južne od Lalestonu, čo bolo posledné mesto ostrova, ktoré bol ochotný navštíviť ktokoľvek so štipkou zdravého rozumu, sa rozkladal región Dolná stovka. Na šírku meral sto kilometrov a tvorili ho rozoklané pobrežia, rybárske osady, zvetrané biele útesy a holé, škaredé pláže posiate takými ostrými okruhliakmi, že ich bolo cítiť aj cez hrubé podrážky gumených číziem. Dokonca aj pri pohľade na ilustráciu v atlase mala Effy dojem, že ju kartograf namaloval narýchlo, akoby ju chcel čím skôr dokončiť a radšej sa venovať niečomu príjemnejšiemu.

Záliv deviatich zvonov tvarom pripomínal kus pokazeného mäsa, z ktorého si odhryzol nenažraný pes. Effy ho pohľadila palcom, bruškom prsta obkreslila členitý, zúbkovaný okraj. Práve odtiaľto pochádzal Emrys Myrddin: z najjužnejšej časti Dolnej stovky, oblasti takej pochmúrnej a odľahlej, že si ju Effy sotva vedela predstaviť. Ani trochu sa neponášala na zvyšok Llyru. Akoby patrila do inej krajiny. Do iného sveta.

Vtom sa s vrzgatom otvorili dvere. Effy sa strhla od ľaku. Keď sa spamätala, opatrne vykukla spoza regála plného zaprášených kníh a uvidela, že do miestnosti vošiel ďalší študent. Pod pazuchou niesol dvojradový kabát a sťažka dychčal. Prešiel k jednému zo stolov, položil naň kabát a koženú kabelu a vykročil smerom k Effy. Po chrbte jej prebehli zimomriavky. Predstava, že by podišiel k nej, kým sedela schúlená na dlážke v svojom kútiku pod oknom, jej pripadala trápna a zároveň ju desila. Vstala a potichu sa pokúsila zmiznúť neznámemu z dohľadu, ale nanešťastie ju zbadal.

„Ahoj,“ pozdravil sa priateľským tónom.

„Ahoj,“ odvetila pomaly.

„Nechcel som ťa vyrušiť. Nemusíš odchádzať. Myslím, že je tu dosť miesta pre oboch.“ Usmial sa, poodhalil zuby.

„Nič sa nedeje,“ mávla rukou Effy. „Aj tak som bola na odchode.“

Chcela prejsť popri ňom, aby vrátila atlas na miesto, ale mladík sa až do poslednej chvíle neuhol, a tak sa obtreli plecami. Srdce jej vyskočilo do hrdla. *Nebud' hlúpa*, napomenula sa v duchu. *Neurobil nič zlé*. A predsa jej vzduch v knižnici náhle pripadal ťažký a hustý. Potrebovala čím skôr vypadnúť.

Vtom však zavadila pohľadom o nášivku na jeho saku. Logo fakulty literatúry.

„Fíha!“ zvolala znenazdajky. „Študuješ literatúru?“

„Pravda.“ Pozrel sa jej do očí. „Som v prvom ročníku. Prečo?“

„Iba ma zaujímal...“ Zaváhala. Nepochybne to vyznie čudne, lenže už pridlho ju zožierala chorobná, pálcivá zvedavosť. „Poznáš na vašej fakulte nejakých Argantčanov?“

Zvraštil čelo. „Asi nie. Vlastne možno zopár druhákov či tretia-
kov. Ale nie je ich veľa. Určite si domyslíš prečo. Koľko Argantčanov by chcelo študovať llyrskú literatúru?“

Rovnakú otázku si kládla aj ona. „Nepoznáš nejakého po mene?“

„Nepoznám, prepáč.“

Všemožne sa usilovala zamaskovať sklamanie. Vedela, že je detinské dávať P. Hélourymu za vinu všetku svoju zatrpknutosť, ale celé jej to pripadalo vrcholne nespravodlivé. Už po stáročia je Argant nepriateľom Llyru. Prečo teda dovoľia Argantčanovi študovať llyrskú literatúru iba preto, lebo je mužského pohlavia, ale jej nie, pretože je žena? Prečo vonkoncom nezáleží na tom, že pozná všetky Myrddinove diela naspamäť odpredu aj odzadu a že takmer polovicu života spáva s *Angharad* na nočnom stolíku vedľa seba? Že si raz vlastnoručne vyrobila železný opasok a na prah dverí do svojej izby položila vetvičky jarabiny?

„To nič,“ uistila ho, no do hlasu sa jej nevdojak vkradla mrzutosť. Chlapec nechápavo nadvihol obočie, preto sa rozhodla, že mu vysvetlí, prečo sa ho to pýtala. „Ide o to, že som si chcela požičať knihy o Myrddinovi...“

„Aha,“ skočil jej do reči. „Si jedna z jeho fanatických fanúšičiek.“

Vyslovil to pohŕdavým tónom a Effy očervenela tvár. „Páči sa mi jeho tvorba. Veľa ľudí ho uznáva.“

„Skôr veľa *dievčat*.“ Tvárou mu preletel výraz, ktorý nevedela celkom rozlúštiť. Premeral si ju od hlavy po päty. „Počuj, ak ťa niekedy bude zaujímať môj názor na Myrddina alebo na čokoľvek iné...“

Zovrelo jej žalúdok. „Nehnevaj sa,“ zašomrala, „ale naozaj musím ísť.“

Otvoril ústa, no Effy už nečakala na jeho odpoveď. Položila atlas na stôl a rázne vykročila z miestnosti. V ušiach jej hučala krv. Až keď sa zviezla výtahom na prízemie a vyšla ťažkými dvojitémi dverami z knižnice na mrazivý vzduch, bola schopná zhlboka sa nadýchnuť. Vnútorňý hlas ju opäť napomenul, že reaguje neprimerane a detinsky. Ten študent prehodil len zopár kritických slov a premeral si ju s prižmúrenými očami a ona sa splašila, ako keby jej vrazil nôž do brucha.

Celou cestou na internát jej zrak zastierali slzy. Rhia bola niekde preč a Effy mala v kufri zabalené už skoro všetky veci. Jediné, čo si ešte nezbalila, bola *Angharad* so zahnutými rožkami na stranách, kde sa s ňou Kráľ víl po prvý raz miloval. Vedľa knihy stála sklenená fľaštička s tabletkami na spanie.

Vysypala si jednu pilulku do dlane a nasucho ju prehltla. Vedela, že keby si ju nevzala, v noci by sa jej určite snívalo o Kráľovi víl.

Už jej zostávalo urobiť len jedno.

Effy sa zdalo, že dvere do kancelárie jej poradcu sú širšie a vyššie než ostatné dvere na chodbe. Pripomínali jej prvé písmeno v stredovekých textoch, ornamentálne, nápadné a väčšie v porovnaní s tými, ktoré nasledovali.

Zdvihla ruku a položila dlaň na drevo. Chcela zaklopať, ale jej telo sa na polceste rozhodlo, že neposlúchne zámer mysle.

Nakoniec na tom nezáležalo. Z kancelárie sa ozval šuchot, tlmené šomranie, a vtom sa dvere otvorili dokorán.

Majster Corbenic na ňu uprel zrak. „Effy,“ zažmurkal.

„Smiem vojsť?“

Upäto prikývol a ustúpil nabok, aby vošla. Kancelária sa od jej poslednej návštevy vôbec nezmenila: stále bola natoľko preplnená knihami, že odo dverí k písaciemu stolu viedla len úzka ulička, a pomedzi zatiahnuté zaprášené žalúzie prenikali iba tenké pásy slnečného svetla. Stenu lemovali zarámované diplomy sťa vypchaté zvieracie hlavy.

„Prosím,“ vystrel ruku k zelenému kreslu, „posad’ sa.“

Radšej zostala stát. „Ospravedlňujem sa, že som si vopred nedohodla stretnutie. Len som...“ Zmlkla, protivilo sa jej, akým ustráchaným hlasom rozpráva. Majster Corbenic mal rukávy na bielej košeli vyhrnuté až po lakte, a tak videla tmavé ochlpenie na jeho predlaktiach a zlaté hodinky na ľavom zápästí.

„To je v poriadku,“ upokojil ju, ale z jeho slov prenikal taký chlad, že Effy by sa najradšej zmenšila a vytratila cez úzku škáru medzi žalúziami. „Počítal som s tým, že sa skôr či neskôr vrátiš. Počul som o tvojom projektíku.“

„Aha...“ Zovrelo jej žalúdok. „Predpokladám, že vám to povedal dekan Fogg.“

„Správne. Nejakým zázrakom sa so mnou opäť zhovára.“ Tón jeho hlasu ešte väčšmi ochladol. „Saltney je ďaleko od hlavného mesta.“

„Presne preto som s vami chcela hovoriť.“ Začala sa nervózne pohrávať s uvoľnenými nitkami na operadle kresla. „Dekan Fogg mi dovolil na šesť týždňov odcestovať a nariadil majstrovi Parrimu, aby mi za navrhnuté plány udelil kredity, no poprosil ma...“

„Poprosil ťa, aby si o ceste informovala aj svojho poradcu,“ bezvýrazne dokončil vetu namiesto nej. Napravil si košeľu. Mal obrovské prsty.

Zhlboka sa nadýchla a bokom sa oprela o kreslo. Vytiahla už toľko zelených nitiek, až to vyzeralo, ako keby v ruke zvierala trs trávy. Kreslo bolo ošúchané a zničené, už keď ho videla prvý raz. Zakaždým, keď sa na začiatku semestra vrátila z kancelárie majstra Corbenica, ešte niekoľko hodín si nachádzala vo vlasoch krátke zelené vlákna.

Strčila ruku do vrečka a vybrala poskladaný pergamen. „Potrebujem iba váš podpis.“

Hotovo. Povedala to. Hneď jej padol kameň zo srdca. Veľké stojacie hodiny v kúte odpočítavali sekundy, pravidelný tikot jej pripomínal kvapkanie. Roztrasená vystrela ruku s listom. Majster Corbenic chvíľu mlčky, nehybne stál, no napokon rázne vykročil dopredu.

Vyšklbol jej papier z ruky a Effy inštinktívne ustúpila.

Majster Corbenic sa potichu zasmial. „Svätí na nebesiach, teraz sa nemusíš hrať na ostýchavú pannu.“

Srdce jej bilo tak hlasno, že sotva počula svoj hlas. „Stále ste môj poradca...“

„Nie je to zázrak? Bol som si istý, že tá dekan Fogg vylúči zo školy alebo ma vyhodí.“

„Nikomu som nič nepovedala,“ vyjachtala s tvárou rozpálenou od hanby.

„A predsa sa to roznieslo, nemám pravdu?“ zamrmľal majster Corbenic. Zároveň sa však viditeľne uvoľnil. Oprel sa o pracovný stôl a veľikánskou rukou si prehrabol čierne vlasy. „Minulý týždeň som mal stretnutie s Foggom. Zúril ako lev. Mohlo ma to stať kariéru.“

„Viem.“

Veľmi dobre to vedela, lebo to bolo jediné, na čo bola schopná myslieť, keď sedávala v tom zelenom kresle a majster Corbenic stál nad ňou... prikladal jej dľaň na zátylok... a slabé slnečné svetlo sa odrážalo od pracky na jeho opasku. V tej chvíli dokázala myslieť len na to, aké je to nebezpečné. Majster Corbenic bol mladý a pekný. Miláčik fakulty. S dekanom Foggom chodieval na čaj. *Nepotreboval* ju.

Lenže sa správal, akoby ju potreboval. „Si krásna,“ šepkal sotva lapajúc dych. „Ani netušíš, aké mi spôsobuješ muky, keď sem chodíš každý týždeň s tými zelenými očami a so zlatými vlasmi. Hneď ako odídeš, myslím len na to, kedy sa vrátiš a ako prežijem, že sa musím pozeráť na niečo také nádherné a nesmiem sa toho dotknúť.“

Držal jej tvár v dlaniach s rovnakou nežnosťou, s akou správca múzea pristupuje k vzácnym historickým predmetom. A Effy poskakovalo rozbúšené srdce rovnako, ako keď čítala svoje obľúbené pasáže v románe *Angharad*, tie na stranách so zahnutými rožkami.

„Nič viac odo mňa nepotrebuješ?“ Majster Corbenic preletel perom po pergamene, strčil jej list naspäť do rúk a potom si hlasno povzdychol. „Vieš, čo si o tom myslím, Effy. Si bystrá. Máš potenciál, no musíš prestať chodiť s hlavou v oblakoch. Ako prváčka by si si nemala brať na plecía projekt takých rozmerov. Je to nad tvoje sily. V prvom rade nedáva zmysel, prečo by Myrddinovi dediči zháňali na rekonštrukciu

panstva študentov. Navyše predpokladám, že si ešte nikdy nebola južne od Lalestonu, nemám pravdu?“

Effy mlčky pokrútila hlavou.

„Nuž... Dolná stovka je oblasť, odkiaľ mladé dievčatá utekajú, nie taká, do ktorej sa hrnú. Bolo by oveľa jednoduchšie, keby si zostala v Caer-Iseli a pokúsila sa zlepšiť si známky. Ak potrebuješ doučovanie na seminár majstra Parriho, pomôžem ti.“

„Nie,“ rýchlo odmietla Effy a strčila si pergamen do vrečka. „Netreba.“

Majster Corbenic sa na ňu zachmúrene zahľadel. Od zlatých ručičiek na jeho náramkových hodinkách sa odrazilo podvečerné slnko. „Patíš k dievčatám, ktoré si rady komplikujú život. Keby si nebola taká pekná, už dávno by ťa vyhodili.“

Keď vyšla z kancelárie majstra Corbenica, v očiach ju štípali slzy, ale nemienila sa rozplakať. Cestou cez vestibul zavadila pohľadom o zoznam študentov na nástenke. Niektorí znovu preškrtovali jej priezvisko *Sayreová* a prepísal ho na *Šetková*.

Porozhliadala sa okolo seba, či ju nikto nevidí, potom zoznam strhla, pokrčkala ho do guče a vyniesla z budovy. Srdce jej prudko búšilo. *Dolná stovka je oblasť, odkiaľ mladé dievčatá utekajú, nie taká, do ktorej sa hrnú.* Možno sa tam naozaj príliš hrnie. Možno si naozaj komplikuje život. Ale už nemôže vydržať, že jej v ušiach neprestajne hučí záplavová voda, že jej pohľad zastiera hmla, že ju prenasledujú nočné mory, ktoré dokážu potlačiť iba tabletky na spanie. Hoci nepochádza z juhu, veľmi dobre vie, aké to je, keď človeka zaplaví.

Prešla cez cestu a zamierila na mólo. Zastala na samom okraji, naklonila sa ponad zábradlie, a kým jej vietor bičoval líca, odhodila skrkvaný papier do mrazivých vôd Balského jazera.

TRETIA KAPITOLA

Čo je morská panna, ak nie spolu utopená žena,
Čo je selkia, ak nie manželka proti svojej vôli,
Čo je rozprávka, ak nie rybárska sieť, ktorá ich obe vyloví
z jemného šumu temných vĺn?

ÚRYVOK Z BÁSNE *ELÉGIA PRE SIRÉNU*
ZO ZBIERKY *BÁSNICKÉ DIELA EMRYSA MYRDDINA*,

196 – 208 PO ZAPLAVENÍ

Effy si musela zabaliť *Angharad* do kabelky, lebo kufor mala plný nohavíc, nových rolákov a teplých vlnených ponožiek. Rhia ju išla odprevadiť na vlakovú stanicu.

„Naozaj tá nepresvedčím, aby si zostala?“ opýtala sa pre istotu.

Effy pokrútila hlavou. Zo všetkých strán okolo nich prúdili davy cestujúcich, ktorí sa ponáhľali na svoje spoje, a Effy ich vnímala len ako neurčité sivohnedé šmuhy.

Rhia bola láskavá, bystrá a natoľko ohľaduplná, že nikdy nespomenula klebety o majstrovi Corbenicovi. Netušila však, že Effy pri sebe vždy nosí ružové pilulky pre prípad, že by sa začala stierať hranica medzi fantáziou a skutočnosťou. Nevedela o Kráľovi víl a nečítala ani vetu z *Angharad*. Nechápala, čo pre Effy znamená Myrddin.

Nechápala, pred čím sa snaží ujsť. Aj keď pochádzala z juhu, *nevedela*, aké to je, keď človeka zaplaví.

Akási dáma v modrom priliehavom klobúčiku sa netrpezlivo pretisla popri nich a stúpila Effy na nohu. „Budeš mi chýbať. Odkáž Maisie, že zatiaľ môže bývať v mojej izbe.“

„Odkážem.“ Rhia si zahryzla do pery a vyčarovala jeden zo svojich oslnivých úsmevov, zatiaľ čo vlak za nimi zapískal ako čajník. „Buď opatrná. Buď rozumná. Buď milá.“

„Tri požiadavky? Si náročná.“

„Fajn, bude mi stačiť, keď si vyberieš dve. Tie, ktoré uznáš za vhodné,“ ustúpila Rhia. Vystrela ruky, aby kamarátku objala, a Effy sa na chvíľu, kým mala zatvorené oči a tvár zaborenú do Rhiných kučeravých hnedých vlasov, cítila pokojnejšie než more bez vetra.

„To znie oveľa realistickejšie,“ zamrmala a potom sa pustili, lebo do nich štychla plecom nervózna matka, ktorá držala za ruky dve nepokojné deti. „Ďakujem.“

Rhia zvrátila čelo. „Za čo?“

Neodpovedala. Vlastne ani nevedela za čo. Bola jednoducho vďačná, že na nástupisku nestojí sama.

Ostatní cestujúci vydychovali na studenom vzduchu obláčiky bielej pary, opasky a retiazky na peňaženkách im štrngali, na kamennej dlažbe klopkali podpätky lodičiek. Effy si vyvliekla kufor do vlaku, a keď sa pohli zo stanice, cez okno hľadela na Rhiu, ktorá jej neúnavne mávala, kým ju nepohltil dav.

Pôvodne zamýšľala, že cestou na juh nakreslí ďalšie návrhy – do kabelky si dokonca zabalila skicár a ceruzu –, no len čo vlak vyšiel na most ponad Balské jazero, zmocnil sa jej nejasný, ale zato ochromujúci strach. Zo žiarivobielych strán v skicári a z ligotavých škvŕniak

dopoludňajšieho slnka na hladine jazera ju štípali oči. Vedľa nej sedela žena, ktorá si v jednom kuse prehadzovala nohu cez nohu a zakaždým, keď sa jej hodvábne šaty obtreli o kožené sedadlo, nepríjemne zašuchotali, čo Effy natoľko rozptyľovalo, že sa nedokázala sústrediť na nič iné.

Za oknom sa mihali svahy severného Llyru, v zime boli zafarbené do smaragdova. Keď vlak konečne vošiel do stanice v Lalestone, kde Effy musela prestúpiť, svižne prešla cez nástupisko s ťažkým kufrom za päťami. Vzduch na stanici bol vlhký a ťažký a po vysokých oknách stekali dažďové kvapky.

Do Saltney dorazili krátko po piatej. V Caer-Iseli sa dokonca aj v zime slnko o takomto čase ešte зановito držalo nad obzorom. V Saltney už bola tma, po čiernej oblohe sa valili husté búrkové mračná ako para v hrnci.

Keď zo stanice odišli poslední cestujúci, Effy zastala v spieňavom kruhu svetla z pouličnej lampy a zahľadela sa do opustenej, tmavej ulice. Netušila, kadiaľ má ísť.

Mysel mala zastretú. Hoci si list od Ianta prečítala veľa ráz, odrazu si nevedela spomenúť na meno advokáta, ktorý ju tu mal čakať. Wheathall? Weathergill? Nemala naňho číslo. A na slabo osvetlenej ulici nevidela široko-ďaleko nijaké auto.

Bol tu len rad nízkych ošarpaných budov s oknami a dverami čiernymi ako hlina. O kúsok ďalej rozoznala skupinu domčekov so slamennou strechou, vytŕčali spod vysokej trávy ako polámané zuby. V diaľke sa ozýval šum vody narážajúcej na skaly.

Zdvihol sa vietor, vklzol Effy pod kabát aj pod hrubý vlnený sveter a vmietol jej vlasy do tváre. Cítila v ňom morskú soľ, drobné kryštáliky sa jej zrážali na dolnej pere. Tuho zažmúrila oči, usilovala sa potlačiť bolesť, ktorá jej čoraz neznesiteľnejšie vystreľovala do stredu čela, presne medzi obočie.

Obklopoval ju len vietor, chlad a nekonečná, nepreniknuteľná tma. Najbližší vlak do Lalestonu pôjde až ráno. Čo bude dovtedy robiť? Možno po ňu nikto nepríde. Možno celú súťaž vymysleli iba ako krutý vtip na úkor naivnej prváčky.

Alebo ešte horšie: možno to bola leš, aby ju vylákali na opustené, nebezpečné miesto, odkiaľ sa nikdy nevráti.

Všetci jej vraveli, že na tej súťaži niečo smrdí. Bola čudná. Rhia ju varovala. Dokonca aj majster Corbenic ju varoval. A Effy napriek tomu vletela do Dolnej stovky ako vrabec do okennej tabule, nevnímajúc sklo.

Spanikárila, z hrdla sa jej vydral vzlyk. Cez zaslzené oči rozoznala v hmlistej diaľke vysoký hranatý predmet. Vykročila smerom k nemu, až nabral jasné kontúry. Bola to telefónna búdka.

Vrátila sa po kufor a vošla s ním do búdky. Strčila roztrasenú ruku do vrečka, vybrala zopár mincí a vhodila ich do otvoru.

Kým vytáčala číslo, na okamih zaváhala. Sčasti chcela zložiť slúchadlo a nikam nevolať, zároveň však zúfalo túžila počuť známy hlas. Napokon teda vytočila jediné číslo, ktoré poznala naspamäť.

Po chvíli sa ozval ženský hlas. „Prosím?“

„Mami?“

„Effy? Si to ty? Odkiaľ voláš?“

„Zo Saltney,“ vyjachtala uplakaným hlasom. „Som v Dolnej stovke.“

Vedela si živo predstaviť, ako jej mama zvrátila čelo. „Pre všetkých svätých, čo tam, prosím ťa, robíš?“

Len čo vyslovila tú otázku, Effy pocítila v hrudi zvláštnu prázdnotu. Nemala jej volať.

„Robím na jednom projekte,“ vysvetlila. „Pre pozostalých Emrysa Myrddina. Veľa študentov architektúry sa zapojilo do súťaže o rekonštrukciu ich panského domu a môj návrh vyhral.“

Rozhostilo sa ticho. Effy priam videla, ako jej mama sedí schúlená v kresle a v pohári má ešte posledný dúšok džinu. „Tak prečo plačeš?“

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Štúdia utopenia.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.